

Ljudovik Borovnik povspel na stopinjo liferanta. Kot veren in pošten mož, peča se le z dobrimi izdelki in tudi v ceni ne pretirava. Slovenske lovce toraj opozarjamo, na naročajo puške edino le pri g. Ludoviku Borovniku. Slovenske in nemške cenike pošilja zastonj.

Kmetijstvo.

Nov način shranjevanja velicnih žitnih zalog.

Žito se pri daljšem shranjevanju navadno spridi. Vlažnost in pa gorkota najbolj pospešujeta sprijenje žita. Da se žito more dalje časa spraviti, je potrebno, da se vse odstrani ali pa vsaj pomanjša, kar pospešuje njega sprijenje. Sedaj se žito spravlja navadno v kaščah, kjer se večkrat premeša in prezračuje, ali pa v trdno zaklenjenih prostorih, da ne more zrak do njega. V prvem slučaju se odvraca vlažnost, ki pospešuje sprijenje. V drugem se pa zato ne spridi, ker brez kislika se ne vrše dotične premene v žitu, ki ga spridijo, ker so spajanje s kislikom.

Zadnji čas je prusko vojno ministerstvo delalo poskuse s shranjevanjem žita v umetno ohlajenih prostorih in ti poskusi imeli so ugoden vspeh.

Prostor se je ohladil po Lindovem sistemu, kateri se rabi tudi za ohranjenje mesa. Hlad se napravlja z izparivanjem amonjaka.

Pokazalo se je, da se rž, ržena moka, oves, grah itd. samo vsled hlada ne spridijo, naj so tudi po 2 metra visoko nasuti, ali pa v vrečah naloženi. Žito ostane sveže, moka taka, kakor bi se bila ravno namlela iz najsvežjšega žita.

Žito, ki je bilo dve leti spravljeno, ni imelo nič drugačnega duha in okusa, kakor sveže. Zmleto se je speklo v kruh in je bil jako okusen. Oves so konji radi jedli. Žito ostane tudi kaljivo. To shranjevanje pa ima tudi to prednost, da se žita ne lotijo mrčesi.

Da se žito ohrani, ni treba, da bi ravno zmrznilo, zadošča da le toplota ni nikdar večja kakor 4°.

Za ohlajenje prostora zadošča, če stroji delajo po 3 do 6 dni v tednu, po 12 ur na dan, potem, kakeršna je gorkota zunaj.

Seveda praviti nam ni treba, da je ta način shranjevanja žita prikladen le za velike žitne zaloge, navadni kmet ne bode napravljal vsaj potrebnih strojev in bi tudi vsa stvar ga predrago stala. Za večje žitne zaloge bode pa ta način velika dobrota, kajti dosedaj se je žito le prerado spridilo, posebno kaljivost se ni dala ohraniti. Samo premešavanje ni pomagalo in tudi v velikih zalogah ni izvedljivo. Veliki žitni trgovci, veliki mlini, vojaške zaloge bodo pa lahko vspešno se posluževale tega novega načina žitnega shranjevanja, kakor se ga poslužujejo v nekaterih krajih mesarji in pivovarji, posebno če naravnega ledu ne morejo dobiti v zadostni množini in bi jim prišel predrag.

Kmetijske raznoterosti.

Kdaj naj se sadi krompir. Nekateri mislijo, da se mora krompir saditi zgodaj. Skušnja pa uči, da to ni dobro. Če zgodaj sadiš, mu škoduje mraz in pa plevel močnejše raste.

Kdaj naj se žene na pašo? Pomladi ne goni živine tako dolgo na pašo, da se zemlja nekoliko osuši in prerase, drugače živina zemljo prehodi in mnogo tratine pokonča, kar je škoda za v bodoče.

Gnojenje čebuli s čilskim solitrom. Nekaj dni pred sajenjem čebule, naj se zakoplje 10 gramov solitra na kvadratni meter. Čez nekaj tednov naj se da jednaka množina kot drugo gnojenje. Pozneje ni treba gnojiti, ker se sicer zorenje čebule zakasni.

Kako dolgo naj imamo plemene svinje? Domače plemene svinje naj imamo navadno za plemo tako dolgo, da imajo petkrat mlade, le posebno dobre plemene svinje moramo dlje časa imeti za plemo. Angleške svinje pa moramo že odebeliti, ko so imele 3 ali 4krat mlade, ker se prehitro debele in zatorej dobro ne doje, kadar so starejše.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

VII.

(Dalje.)

Zakon o obveznem šolstvu v državi Massachusetts zahteva neprestano in pravilno obiskavanje šole od vseh otrok od 8 do 14 leta vsaj po 6 mesecev na leto. Občine in mesta imajo v svoji oskrbi sirote in otroke popolnoma revnih starišev (truaud children) in so zavezane preskrbeti jim ne samo izobraženje temveč skrbeti morajo tudi za njih vzdrževanje za to, da bi dosegli točno izpolnjenje tega zakona. Svet priporoča, da naj brez odlašanja vsprejme država v svojo oskrb vse te odgojišča, ki se nahajajo v raznih krajih, da se dosežejo jednaka pravila in pogoji vzdrževanja in napravi ravnotežje v stroških.

Priznavajoč fizičnemu razvoju otrok veliko važnost in omenjajoč samostojne poskuse raznih mest in občin zboljšati to stran vzgoje, svet težeč po dosegi najboljših vspehov v tem oziru, priporoča osnovo posebnih učiteljišč za usposobljenje tacihi oseb, ki se hočejo posvetiti specijalno tej panogi narodnega izobraževanja. Svet misli, da se to ne more zahtevati od narodnih učiteljev, ker so že tako preobloženi in važnost predmeta zaslužuje posebne pozornosti.

Potem svet obrača pozornost na to, da se obrača dovolj skrbi na učenje risanja v zapadnih krajih države. Temu je to krivo, ker so oddaljeni od sredstev, katere imajo vzhodne države, in svet priporoča, da bi se nastavil poseben specijalist, kateri bi posvetil ves svoj čas povzdigi te umetnosti v zapadnih pokrajinah.

Po tem obcnem uvodu slede podrobna poročila o raznih panogah narodnega izobraževanja v državi. Na prvem mestu je poročilo o normalnih šolah, katero so